

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNÍ, EKOLOGICKY HODNOTNÉ PLOCHY

Založení farmy	2001
Specializace	Chov ovcí a masného skotu, sady
Rozloha farmy	600 ha
Počet zaměstnanců	6 (2 rodinní příslušníci + 4 brigádníci)
Rok založení agrolesnických ploch	2001
Adresa	Milešov 78, 411 32, Velemín
Webová stránka	-

Ekologická farma Daniela Pitka a Marcely Horvátové s celkovou rozlohou přibližně 600 ha se nachází pod vrchem Milešovka a je zaměřena na chov ovcí (800), masného skotu (100) a údržbu starých a výsadbu nových ovocných sadů. Daniel začal hospodařit od roku 2001 na pozemcích zarostlých vegetací (bývalá orná půda), které postupně přeměnil na pastviny s ponecháním i dosadbou cenných listnatých dřevin. Daniel se zabývá i údržbou původních ovocných sadů a výsadbou nových (zejména hrušně a jabloně), které spásá ovce.

Daniel Pitek pochází ze Šumavy ale v šesti letech se přestěhoval do severních Čech a vyrostl v překrásné krajině Českého Středohoří. Je vystudovaným lesníkem a také krátký čas pracoval jako hajný na Šumavě. Po převratu pracoval několik let v Německu a po návratu v roce 1994 založil úspěšnou stavební firmu. Neztratil ale lásku k lesnictví a zemědělství na přelomu tisíciletí začal postupně skupovat opuštěné pozemky po bývalém JZD od soukromých restituentů v okolí Milešovky. JZD se snažilo na těchto příkrých svazích provozovat klasickou rostlinnou produkci na orné půdě, ale po změně režimu o tyto pozemky ztratilo zájem, jelikož pěstování pšenice a kukuřice nebylo za nových poměrů rentabilní. Pozemky postupně zarůstaly náletovou vegetací.

Daniel začal agrolesnický hospodařit hned od začátku, i když to takto nenazýval. Daniel **zarostlé pozemky postupně čistil a přeměňoval na pastviny a zároveň citlivě ponechal na pastvinách cenné dřeviny, jako buk, jedli, lípu, jasan, javor, divoké hrušně či třešně**. Některé z těchto druhů také cíleně vysazoval. Daniel nejdříve začínal s hospodařením na 40 ha s chovem jelenů, ale s komplikující se legislativou přešel na chov ovcí (Šumavka), masného skotu (Limousine a Charolais) a koní (Norik). Postupně **začal obnovovat původní ovocné sady a pustil se i do zakládání nových sadů, kde pěstuje převážně hrušně a jabloně a sady pravidelně vypásá ovci**. Celá farma je registrována v ekologické produkci. Jelikož je Daniel vášnivým ochráncem přírody a bojuje za zadržení vody v krajině, **začal budovat na pastvinách malé vodní tůňe, které přitahují velké množství živočichů**. V současnosti Daniel hospodaří celkem na více než 600 ha, z velké části jsou to trvalé travní porosty se stromy, ale také sady a les.

- Po zavedení agrolesnických postupů hospodaření **se výrazně zlepšila estetická hodnota krajiny, zvedlo se množství zadržené vody v krajině, zvýšil se výskyt volně žijících živočichů**, a to zejména ptáků, plazů a obojživelníků.
- Hospodářským zvířatům stromy poskytují stín a tím se zlepšil jejich celkový **welfare**.

Daniel provozuje **přírozený a tradiční typ agrolesnického systému pro oblast ve které hospodaří**. Je to tím pádem návrat k původnímu zemědělskému hospodaření, které bylo zničeno při kolektivizaci. V rámci **zakládání nových pasených sadů**, Daniel také vycházel z historických pramenů, jelikož okolí Litoměřic bylo velkým producentem ovoce a ve vysokokmenných a extenzivních ovocných sadech se tradičně buď páslo nebo zde byly pěstovány i další zemědělské plodiny. Na výsadbu stromů **nebyly použity žádné dotační tituly, farma má pouze dotace v rámci ekologického hospodaření**, ale ta není použita na výsadbu dřevin.

Jelikož Dan Pitek je vzděláním i povoláním lesník tak s pěstováním stromů už měl jak teoretické tak praktické znalosti. Jak sám Daniel tvrdí **výsadba se provádí metodou pokus – omyl**. Další **informace získává i od zavedených sadařů**.

ZPŮSOB ZALOŽENÍ AGROLESNICKÝCH POROSTŮ

Většina stromů na pastvinách byla ponechána z **přírozeného náletu** a další stromy byly sázeny zejména pomocí **odrostků, některé lesní dřeviny pak i ze sje (dub, javor)**.

HROZBY/ VÝZVY/ DOPORUČENÍ

- Při výsadbě dřevin je **největším problémem sucho, okus a vytloukání parůžků spárkatou zvěří a okus kořenů hraboši a hryzci**.
- Daniel **nově založené porosty nezavlažuje, jelikož by to bylo velmi drahé**. V posledních letech je možná výsadba pouze v podzimních měsících, ale i tak je nutné stále dosazovat uschlé stromy.
- Proti zvěři je **nutné provádět individuální ochranu stromů**. V poslední době se jako nejlepší metoda jeví ochrana kvalitním pletivem (min. 150 cm) uchyceným na 1-2 kůlech. Další relativně levnou možností je použití tří prken, které obklopují stromek a jsou spojeny vázacím drátem a skobičkami, jedno prkno je přítom zaostřené, opálené a zatlučené do země. Plastové chráničky se neosvědčili jelikož je spárkatá zvěř rozbije a navíc v nich staví hnízda hryzci.

Daniel a Marcela hospodaří agrolesnickým způsobem velmi přirozeně v souladu s místní krajinou a vlastně navazují na tradiční způsoby hospodaření, které už se v historii osvědčili.

Farma Dana Pitka a Marcely Horvátové je příkladem jak může být zemědělství, pokud je děláno šetrným způsobem, **strážcem pestré a zdravé krajiny** a zároveň jak agrolesnický způsob hospodaření může přispět k vytvoření pestré a krásné krajiny. Je důkazem i toho, že **agrolesnický způsob hospodaření může být rentabilní** a může být použit i na relativně rozsáhlých pozemcích.

PLÁNY DO BUDOUCNA

Daniel má **plány pokračovat v zakládání a výsadbě nových pasených sadů**. Dalším z plánů je **vybudování vlastní moštárny** pro zpracování vlastní ekologické produkce ovoce.

RADA NA ZÁVĚR

Každý si musí vyzkoušet co v dané lokalitě bude fungovat a co ne. Daniel uvádí, že je nutné se podívat a konzultovat zkušenosti někoho, kdo už něco podobného provozuje. Je dobré také navštěvovat semináře a školení pořádané ASZ. V neposlední řadě je dobré pátrat po vhodné odborné literatuře.

Základní doporučení Daniela:

„Nedělat vše najednou, ale se vším začínat postupně. Člověk se praxí, pozorováním a omyly naučí co funguje a co ne“

KLÍČOVÁ SLOVA

Ovce, masný skot, koně, sady, pastviny, ekologické zemědělství, moštárna, individuální ochrana stromů

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

